

ТОПОНИМИЈА БАНАТСКЕ ЦРНЕ ГОРЕ

Жива МИЛИН

БАНАТСКА ЦРНА ГОРА

Банатска Црна Гора, коју данас сачињавају насеља Краљевац (Cralovăţ), Лукаревац (Lucareţ), Петрово Село (Petrovaselo) и Станчево (Stanciova), простире се северо-источно од Темишвара, у брдовитом пределу између Рекаша, Липове и Лугожа¹. У средњем веку Банатска Црна Гора се простирала између Тамиша и Мориша и обухватала је педесетак насеља; тај се број током XVIII века смањило на 25, половином XIX века на 9, а почетком XX века на садашња 4 насеља². Најстарији писани помени о насељима из ове српске етничке енклаве потичу из XIV-XVI века. Петрово Село је забележено под називима: Hoguathpeturfalua (1359), Petrova-Salla (1471), Petrova Sello (1723-1725), Petrovoszello (1828), Petrovoszella (1851), Temespéteri (1913)³; Станчево: Stanschevo (1454, 1718), Stanzo-boszela (1723), Stancsova (1761), Sztantsova (1828), Sztancsova (1851)⁴; Лукаревац: Erdegluka (1471), Lukareszi (1717), Lukarecz (1828), Lukacső (1913)⁵; Краљевац: Kralyocza (1597)⁶, Kralowetz (1723-1725), Kralovaz (1783), Kralovetz (1828), Kralovez (1851), Temeskirályfalva (1913)⁷. У овим насељима Срби живе заједно са Румунима и Мађарима. Највећи број Срба забележен је у њима у попису становништва из 1854. године. Сва четири насеља су тада имала велику српску већину: у Станчеву су, од 918 пописаних становника, 913 (99,5%) били Срби, у Краљевцу, од укупног броја од 828 становника, 823 (99,4%) су се изјаснила да су Срби; у Петровом Селу, од 884 пописана становника, било је 862 Србина (97,5%);

¹ Новији написи о овим насељима Перинац, БЦГ; Љубивоје Церовић, *Срби у Румунији од раног средњег века до данашњег времена*, Нови Сад, 1997, стр. 487-489.

² Љубивоје Церовић, *нав. дело*, Нови Сад, 1997, стр. 489.

³ Suciu, *Dicţionar*, II, стр. 41.

⁴ *Исто*, стр. 143.

⁵ Suciu, *Dicţionar*, I, стр. 364.

⁶ Feneşan, *Documente*, стр. 93-95.

⁷ Suciu, *Dicţionar*, II, стр. 41.

у Лукаревцу, од 355 становника, њих 311 (87,6%) били су Срби¹. Број Мађара и Румуна знатно се повећао у овој српској енклави у првој четвртини XX века: између 1905. и 1907. године у Станчево се настанило око 150 мађарских породица, које су основале у станчевачком атару неколико катуна². До 1923. године највећи део ових породица се населио у Думбравицу крај Темишвара, а на њихово место настанило се између 1923. и 1926. године 180 румунских породица³. За век и по број Срба у овим насељима је знатно опао. У другој половини XX века повећи број становника се преселио у Тополовац, Рекаш и Темишвар. Према попису становништва и станова из 2002. године, у Краљевцу живе 162 Србина, а то је 81,8% од укупног броја мештана; у Петровом Селу остало је 218 Срба, што је 65,7% од пописаног броја житеља; у Станчеву је пописан 241 Србин, то је 59,2% од укупног броја пописаних; у Лукаревцу тек 41 становник се изјаснио да је Србин, а то је 33,1% Лукаревчана⁴. Сва четири насеља се налазе у жупанији Тимиш. Петрово Село и Станчево припадају општини Рекаш (Recaș), Краљевац – општини Велики Тополовац (Topolovați Mare), а Лукаревац – општини Брестовац (Brestovăț).

ТОПОНИМИ

Албу (С), ораница на неравном терену. Ет. < рум. антроп. *Albu* (ДТВ, I, стр. 7).

Андрика (С), место у атару на којем је скоро до краја XX века постојао истоимени катун. Ет. < рум. антроп. *Andrica* (ДТВ, I, стр. 16).

Баркаш (С), мочварно земљиште на којем се некада налазио истоимени катун, основан од мађарских досељеника. Ет. < мађ. апел. *barkas* “врбик” (Перинац, БЦГ, стр. 479).

Батањанцов бунар (Л), бунар у селу. По традицији, на том месту је неки Немац копао бунар и погинуо затрпан земљом, не успевши да стигне до воде (Перинац, БЦГ, стр. 476). Ет. < апел. *бата* + рум. антроп. *neanț*; могло би бити и од рум. антроп. *Vățăneanț* + наст. -ов.

Бекрина шума (ПС), шумарак. Ет. < антроп. *Бекри(ју)н* (< *Бекрија*, Milin, *Studii*, стр. 167) + апел. *шума*.

Бела вода (С), бара. Ет. < детерм. описни придев *бео* + апел. *вода*.

Бела матица (С), пашњак. Ет. < детерм. описни придев *бео* + апел. *матица*.

Белошовац (К), ораница и сенокос. Ет. < антроп. *Белошов* (*Белош*, РЛИС стр. 35) + наст. -ац.

¹ Љубивоје Церовић, *нав. дело*, Нови Сад, 1997, стр. 488-489.

² Перинац, БЦГ, стр. 378.

³ *Исто*, стр. 143.

⁴ Љубомир Степанов, *Статистички подаци о Србима у Румунији*, Темишвар, 2007, стр. 25-27.

Бикић (С), потес на којем су на почетку XX века мађарски досељеници основали истоимени катун. Топоним није српског порекла (Tomici, *Onomastica*, стр. 353), већ мађарског. Ет. < мађ. апел. *bűkkő* “буквик” или топ. *Bűkhegy* “буково брдо” (DTB, I, стр. 80).

Билед (С), ораница у равници. Ет. < рум. топ. *Biled* у жупанији Тимиш (Crețan-Frățilă, *Dicționar*, стр. 111-112).

Борина јеруга (ПС), теренска неравнина. Ет. < антроп. *Борин* (< *Бора*, Milin, *Studii*, стр. 115) + бцг. апел *јеруга*.

Братино село (С), потес на којем је било неко пребивалиште за које немамо писаних помена. По традицији, оно је било мало насеље између Станчева и Надаша (Перинац, *БЦГ*, стр. 476). Ет. < *Братин* (< *Брата*, РЛИС стр. 45) + апел. *село*.

Братошиновац (С), ораница и шљивак. Ет. < антроп. Братошинов (< рум. *Bratoșin*, DNFR, стр. 78) + наст. *-ац*.

Брзановац (С), шљивик на брду. Ет. < антроп. *Брзанов* (рум. *Bârzan*, DNFR, стр. 66) + наст. *-ац*.

Будино поље (С), ораница. Ет. < антроп. *Будин* (< *Буда*, РЛИС, стр. 47, или рум. *Vuda*, DNFR, 83) + апел. *поље*.

Будурец (Л), део сел. Ет. < рум. бан. апел. *budureț* “димњак” (CADE, стр. 179).

Бунарине (К), део шуме на неравном терену у ували. Ет. < аугментативни и пејоративни апел. *бунарина* (РСКНЈ, књ. 2, стр. 284).

Бута (С), ораница. Ет. < рум. антроп. *Vuta* (DNFR, стр. 91).

Велик (К), извор пијаће воде у подножју високог брда крај села. Ет. < апел. поименичени описни придев *велик*, који у бцг. значи и “висок”.

Вирови (ПС, С), мочвари. Ет. < апел. *вир*.

Врљача (К), главни улаз у шуму. Ет. < бцг. апел. *врљача* “варјача”.

Габрење (К), део шуме. Ет. < апел. збирна именица *габрење* (< *габрен* “багрем”) “багремље”.

Гаковина (К), ораница и сенокос, на којима је одувек много врана. Ет. < *гаково* (< *гакати*) + наст. *-ина*.

Годеново (С), део села који подсећа на некадашње истоимено насеље, забележено 1471. године под називом *Godynfalva* и *Godynovecz* (Suciu, *Dicționar*, II, стр. 33); 1610. године оно је пустара (Поповић, *Срби*, стр. 181); поново је насељено у последњој деценији XVII века (Binder, *Lista*, стр. 67), да би у XVIII веку поново опустело. Ет. < антроп. *Годенов* (< *Годен*, РЛИС, стр. 65).

Гођан (К), ораница на којој је неки Гојко ископао свој бунар. Ет. < антроп. *Гојков* (< *Гојко*, РЛИС, стр. 65) + апел. *бунар*.

Гољат (К), малоплодна земља на ветрометном брду. Ет. < апел. *гоља* “име кокошки без перја на врату” + наст. *-ат*.

Грабовац (ПС), ораница и грабик. Ет. < присвојни придев *грабов* + наст. *-ац*.

Гребенац (Л), буквик на брду. Ет. < апел. планински *гребен* + наст. *-ац*.

Гуниште (С), ораница и шљивик. Ет. < апел. *гунниште*.

Гутман (Л), ораница. Ет. < нмч. антроп. Gutman (ДТВ, IV, стр. 153).

Девнице (К), пашњак на брду. Ет. < бцг. апел. *девница* (< *делница*). У првобитном облику са крајњим „л”, топоним се сачувао у атарима румунских насеља: *Delnița* у Спати, *Gelnița* у Иктару, *Gelnițe* у Бапши и у Шуштри (Crețan-Frățilă, *Dicționar*, стр. 92, 104, 388, 390).

Дибока (К), ораница и пашњак у ували. Ет. < поименичени бцг. придев женског рода *дибока* “дубока”. Топоним се сачувао у овом облику и у другим банатским насељима где је раније било српског живља: у Бари, Кошарима и Брестовцу (Crețan-Frățilă, *Dicționar*, стр. 89, 130, 257).

Драготина (ПС), ораница и ливада. Ет. < антроп. *Драгота* (РЛИС, стр. 82) + наст. *-ина*.

Дрење (К), део шуме. Ет. < апел. збирна именица *дрење*.

Дронда (С), ораница. Ет. < рум. антроп. *Dronđa* (DNFR, стр. 183).

Дудурија (К), дудињак у селу. Ет. < рум. бан. апел. *dudărie* “место засађено дудовима”.

Баковац (ПС), бунар. Ет. < присвојни придев *ђаков* + наст. *-ац*.

Берам (ПС), бунар. Ет. < апел. *ђерам*.

Бикаре (ПС), брдо. Ет. < антроп. *Бука* (< рум. *Georgică*, DNFR, стр. 223) + наст. *-ара*.

Жировине (К), део шуме. Ет. < присвојни придев *жиров* + облик множине наст. *-ина*.

Жунино (К), место у центру села. Ет. < рум. апел. *june* “младић” или антроп. *Јупеа* (DNFR, стр. 270).

Задруга (С), ораница, ливада и пашњак. Ет. < апел. *задруга*.

Збекске јеруге (С), теренска неравнина. Ет. < покр. присвојни придев *збекски* (< *збег* “место где се склањају избеглице.., уточиште бегунаца, пребивалиште”, РСКНЈ, књ. 6, стр. 612) + бцг. апел. *јеруга*. У румунској банатској топонимији присутан је у облицима *Zbăg* у Кизатау и *Zbegu* у Пањови (Crețan-Frățilă, *Dicționar*, стр. 105, 219).

Изварчица (ПС), извор и сенокос. Ет. < покр. апел. *извар* + наст. *-чица*.

Илеш (С), ораница у ували. Ет. < рум. антроп. *Пеș* или мађ. антроп. *Illés* (DNFR, стр. 256).

Кърчина (Л), искрчено брдо. Ет. < апел. *крч* (< *крчити*) + наст. *-чица*.

Кевка (С), шљивик на брду. Ет. < антроп. *Кевка* < *Кева* (< *Параскева*, РЛИС, стр. 265).

Керина јеруга (С), шљивик на неравном терену. Ет. < антроп. *Керин* (< *Кера*, Milin, *Studii*, стр. 162).

Кнежевица (К), ораница и ливада у ували. Ет. < присвојни придев *кнежев* + наст. *-ица*.

Код бреста (К), ораница. Ет. < предлог *код* + апел. *брест*.

Код крста (К, ПС), место крај пута на којем је дрвени крст. Ет. < предлог *код* + апел. *крст*.

Код кућаварошке (К), место где је некада било седиште сеоске општине, коју су Краљевчани називали сложеницом *кућаварошка*, „варошка кућа”. Ет. < предлог *код* + апел. *кућаварошка*.

Код трске (ПС), мочварно земљиште на којем расте трска. Ет. < предлог *код* + апел. *трска*.

Код унке (К), хумка на врху брда. Ет. < предлог *код* + бцг. апел. *унка*.

Комљат (К), део села. Ет. < рум. топ. *Comeat* у жупанији Тимиш (Crețan-Frățilă, *Dicționar*, стр. 122-124).

Коруба (К, Л, С), ораница и сенокос на косој неравни. Ет. < покр. апел. *коруба* „црвено корито за мешење хлеба, наћве” (РСКНЈ, књ. 10, стр. 288) или „кора орахова плода” (*Sinonimi*, стр. 292). Топоним се сачувао и у румунским насељима Радманештима и у Кекушу (Crețan-Frățilă, *Dicționar*, стр. 92, 358).

Краљевац, село. Ет. < присвојни придев *краљев* + наст. *-ац*.

Кртуља (К), ораница на којој се вероватно некада гајио кромпир. Ет. < покр. апел. *кртола* “кромпир” (РСКНЈ, књ. 10, стр. 678).

Кршевље (К), слабо родна земља крај шуме. Ет. < апел. збирна именица *кршевље* (< *криш* “каменита, стеновита голет; врлет”, РСКНЈ, књ. 10, стр. 727).

Кржине (ПС), ораница и сенокос. Ет. < апел. *кржина* “разбијени цреп, комад, парче” (ДТВ, II, стр. 78; Tomići, *Onomastica*, стр. 411).

Крушке (К), ораница. Ет. < апел. *крушка*.

Курјачица (ПС), ораница и шумарак. Ет. < бцг. апел. *курјачица* “вучица”, а може бити и месни антроп. *Курјачић* (Milin, *Studii*, стр. 165).

Кусара (К), ораница и пашњак. Ет. < апел. *кус* “комад, парче” (РСКНЈ, књ. 10, стр. 86) + наст. *-ара*.

Лаз (ПС, С), 1. ораница и ливада; 2. место бившег катуна у станчевачком атару. Ет. < апел. *лаз*, а можда и рум. апел. *laz* са истим значењем “њива, ливада и сл. добивена крчењем” (РСКНЈ, књ. 11, стр. 174, ДЕХ, стр. 489).

Лекница (С), шљивик. Ет. < апел. *летница* (Tomići, *Onomastica*, стр. 414) или *лекница* (< *лекнути* “склонити се”, РСКНЈ, књ. 11, стр. 319).

Лепо дрво (С), ораница. Ет. < детерм. описни придев *леп* + апел. *дрво*.

Ливатка (ПС), ливада. Ет. < ливатка (< ливада, РСКНЈ, књ. 11, стр. 414).

Лигет (С), место бившег истоименог катуна. Ет. < мађ. апел. *liget* “гај, шумарак” (ДТВ, V, стр. 147; Tomići, *Onomastica*, стр. 415).

Липари (ПС), ораница и ливада. Ет. < апел. *липар*. У истом облику топоним се сачувао и у Надашу (Crețan-Frățilă, *Dicționar*, стр. 68).

Луг (С), мочвара. Ет. < апел. *луг* “мочвара, рит”.

Лукаревац, село. Ет. < антроп. *Лукарев* (< *Лукар*, РЛИС, стр. 120)+наст. *-ац*.

Лулина јеруга (С), извор и шљивик на неравном терену. Ет. < антроп. *Лулин* (< *Лула*, Milin, *Studii*, стр. 166) + бцг. апел. *јеруга*.

Лунка (Л), луг. Ет. < рум. апел. *luncă* “луг”.

Малетина (ПС), ораница и виноград. Ет. < антроп. *Малетин* (< *Малета*, РЛИС, стр. 126).

Мало дрење (С), дрењак на брду. Ет. < детерм. описни придев *мали* + апел. збирна именица *дрење*.

Маркова матица (К), ливада. Ет. < антроп. *Марков* (< Марко, Milin, *Studii*, стр. 129) + апел. *матица*.

Матица (К, С), део села, шуме и пашњак. Ет. < апел. *матица* “речно корито”.

Млака (К, Л, ПС), ливада. Ет. < апел. *млака* “мочварно земљиште зарасло у густу траву”. Топоним је распрострањен у Банату; има га у Шиштаровцу, Глимбоки, Бузаду, Драгшини, Шагу и др. (ДТВ, VI, стр. 51).

Мочило (К), део шуме и пашњак у поплавној долини. Ет. < апел. *мочило* “место (на потоку, речици, стајаћој води) где се мочи, кисели, потапа у воду лан или конопља” (РСКНЈ, књ. 113, стр. 111).

Мошије (К), шљивик. Ет. < рум. апел. *moșie* “посед, дедовина, очевина”.

Намастир (С), ораница. Ет. < апел. *манастир*.

Никићобрч (К), ораница. Ет. < антроп. *Никић(ев)* (< *Никић*, РЛИС, стр. 146) + бцг. апел. *обрч* “обруч”.

Никицин извор (К), извор у ливади. Ет. < антроп. *Никицин* (< *Никица*, Milin, *Studii*, стр. 154) + апел. *извор*.

Оваш (ПС), ораница. Ет. < мађ. апел. *ovás* “брањено место” (ДТВ, VII, стр. 92-93).

Осмак (Л), ораница. Ет. < апел. *осмак*. 1. мера за жито или вино; 2. коњ од осам година; или мађ. апел. *oszmák* (Скок, *Рјечник*, II, стр. 569).

Отарница (ПС), ораница крај села. Ет. < покр. апел. *отар* “атар” + наст. - *ица*. Мање је вероватно од *otar* “altar” (ДТВ, VII, стр. 91).

Падурница (Л), шумарак. Ет. < рум. апел. *păduriță* “шумица”.

Паоре (Л), ораница. Ет. < рум. бан. *paore* “сељак” (САДЕ, стр. 916).

Паца (К), ораница. Ет. < антроп. *Паца* (< *Пантелија*, *Паун*, РЛИС, стр. 155).

Пепелина јеруга (ПС), ораница на неравнини и ливада. Ет. < антроп. *Пепелин* (< *Пепела*, Milin, *Studii*, стр. 168) + бцг. апел. *јеруга*.

Петрово Село, село. Ет. < антроп. *Петров* (< *Петар*, РЛИС, стр. 186) + апел. *село*.

Пландиште (С), ораница и брдо. Ет. < апел. *пландиште*.

Протић (Л), извор. Ет. < антроп. *Протић* (Tomici, *Onomastica*, стр. 447).

Пут велик (К, С), каменити пут. Ет. < апел. *пут* + детерм. описни придев *велик*.

Пут фацеџки (К), пут који је некада повезивао насеља Фаџет и Рекаш. Ет.

- < апел. *пут* + детерм. присвојни придев *фаџецки* “фаџетски”.
- Равниште* (К), равни плато. Ет. < описни придев *раван* + наст. *-иште*.
- Радошевица* (К), ораница. Ет. < антроп. *Радошев* (< *Радош*, РЛИС, стр. 167) + наст. *-ица*.
- Ранково* (К), бунар и ораница крај села. < антроп. *Ранков* (< *Ранко*, Milin, *Studii*, стр. 136).
- Раскриће* (С), врх голог брда у шуми. Ет. < апел. *раскриће*.
- Рашевица* (Л), шумарак. Ет. < антроп. *Рашев* (*Раше*, *Рашо*, РЛИС, стр. 172) + наст. *-ица*.
- Рекешице* (ПС), ораница, ливада и шљивик. На овом месту или у његовој близини било је још крајем XVI века насеље *Rekasecz* (Feneşan, *Documente*, стр. 93-95). Срби из овог краја су прилагодили топоним свом говору у облику *Рекешице*. Ет. < топ. *Рекаш* + наст. *-ица*.
- Речањак* (К), крај села и ливада. Ет. < бцг. апел. *речање* “разређивање” + наст. *-ак*. Пошто у говору мештана нема речи *река*, а уместо ње они употребљавају реч *шанац*, мало је вероватна етимологија *рече* + наст. *-ањак* (Tomici, *Onomastica*, стр. 454).
- Салаш* (К, ПС, С), ораница, ливада и брег. Ет. < апел. *салаш*.
- Славсало* (К, Л), ораница и ливада између Краљевца, Лукаревца и Иктара. Краљевчани сматрају да је ово место било прво пребивалиште њихових предака. Године 1597. помиње се као пустара под називом *Zlauoselo* (Feneşan, *Documente*, стр. 94). Првобитни облик треба да је био *Славенско село*. Ет. < *Слав-* (< етноним *Славен*) + апел. *село*. Топоним је код мештана добио облик *Славсало* као и ојконим *Петрово Село*, који се изговара *Петросало*.
- Слатина* (К, С), 1. хладовито место са бунаром; 2. брег. Ет. < апел. *слатина* “извор слане воде”, “слана мочвара”.
- Спњњски виногрти* (К), ораница и ливаде. Ту су некада били виногради лукаревачког спахије. Ет. < детерм. присвојни придев *спњњски* (< бцг. *спњња* < рум. бан. *srăie* “спахија”) + бцг. апел. *виногрт*.
- Станчево, село. Ет. < антроп. Станко+ наст. *-ево* са алтернацијом к/ч.
- Стубаљ* (ПС), бунар. Ет. < покр. апел. *стубаљ* (Tomici, *Onomastica*, стр. 466).
- Тођорове грдине* (К), брег. Ет. < антроп. *Тођоров* (< *Тођор* < рум. бан. *Toager* < *Toader*, DNFR, стр. 455) + бцг. апел. *грдина*.
- Тополич* (ПС), ораница и пашњак. Ет. < покр. апел. *тополич* “тополик”.
- Хомола* (С), ораница. Ет. < мађ. антроп. *Homela* (ДТВ, V, стр. 16).
- Царицин гроб* (С), мало узвишење у близини српске цркве. Ет. < детерм. присвојни придев *царицин* + апел. *гроб*.
- Чојко* (С), брдо. Ет. < рум. антроп. *Cioică* (DNFR, стр. 125).
- Чокина млака* (ПС), мочвара. Ет. < антроп. *Чокин* (< *Чока*, Milin, *Studii*, стр. 161) + апел. *млака*.

Широко поље (С), ораница. Ет. <детерм. описни придев *широки* +апел. *поље*.
Шумка (С), шумица. Ет. < апел. *шума* + наст. *-ка*.

ЗАКЉУЧЦИ

1. Топонимија Банатске Црне Горе је углавном српска у Краљевцу и у Петровом Селу, мешовита (српска, румунска и мађарска) у Станчеву, и великим делом румунска у Лукаревцу.

2. Обрађени топоними су називи: а) ораница, ливада, сенокоса и пашњака (примери: *Белошовац*, *Гаковина*, *Девнице*, *Дибока*); б) извора, мочвара и бунара (примери: *Велик*, *Млака*, *Ђерам*); в) шума и њихових делова, шумарака и плантација (примери: *Бекрина шума*, *Габрење*, *Брзановац*); г) теренских неравнина (примери: *Бунарине*, *Борина јеруга*, *Збекске јеруге*); д) несталих насеља и катунова (примери: *Андрика*, *Бикић*, *Рекешице*); њ) делова садашњих села и сокака (примери: *Матица*, *Речањак*, *Комљат*).

3. По структури топоними су: а) прости (као *Врљача*, *Кртуља*, *Млака*); б) изведени (као *Братошинова*, *Жировине*, *Раниште*); в) вишечлани (као *Бела матица*, *Пепелина јеруга*, *Пут фацецки*).

СКРАЋЕНИЦЕ

антроп. – антропоним
апел. – апелатив
бан. – банатски
бцг. – банатско-црногорски
детерм. – детерминатив
ет. – етимологија
мађ. – мађарски
наст. – наставак
нмч. – немачки
покр. – покрајински
рум. – румунски
топ. – топоним

БИБЛИОГРАФСКЕ СКРАЋЕНИЦЕ

- Перинац, БЦГ Љубомир Степанов, Светозар Марков, Јагода Перинац, Стева Перинац, Јован Поповић, *Из села у село*, Букурешт, Критерион, 1984; поглавље *Банатска Црна Гора*, стр. 365-507.
- Поповић, Срби Душан Ј. Поповић, *Срби у Банату до краја осамнаестог века. Историја насеља и становништва*, Београд, 1955.
- РЛИС Милица Грковић, *Речник личних имена код Срба*, Београд, 1973.
- РСКНЈ *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, 1-16, Београд, САНУ, 1959-
- Binder, *Lista* Р. Binder, *Lista localităților din Banat de la sfârșitul secolului al XVII-lea*, extras din "Studii de istorie a Banatului", vol. II, UT, Timișoara, 1970.
- CADE I.A. Candrea, Gh. Adamescu, *Dicționar enciclopedic ilustrat al limbii române din trecut și de astăzi*, București, 1931.
- Crețan-Frățilă, *Dicționar* Remus Crețan, Vasile Frățilă, *Dicționar geografico-istoric și toponimic al județului Timiș*, Timișoara, EUV, 2007.
- DNFR Iorgu Iordan, *Dicționar al numelor de familie românești*, București, ESE, 1983.
- DTB *Dicționarul toponimic al Banatului*, vol. I-VII, Timișoara, 1984-1994; vol. VIII, Craiova, 2002. Autori: Vasile Frățilă, Viorica Goicu, Rodica Suflețel, vol. I, IV, V, VI, VIII; Viorica Goicu, Rodica Suflețel, vol. II, III, VII.
- Feneșan, *Documente* Costin Feneșan, *Documente medievale bănățene*, Timișoara, Facla, 1981.
- Milin, *Studii* Jiva Milin, *Studii de slavistică*, Timișoara, Mirton, 1998.
- Skok, *Rječnik* *Etimološki rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I-III, Zagreb, 1971-1973.
- Suciu, *Dicționar*, I-II Coriolan Suciu, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, vol. I-II, București, EAR, 1967-1968.
- Tomici, *Onomastica* Mile Tomici, *Onomastica sârbilor și croaților din România (Nume de persoane și nume de locuri)*, București, EAR, 2006.
- DEX *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, EAR, 1975.
- Sinonimi *Sinonimi i srodne reči srpskohrvatskog jezika*, Beograd, Nolit, 2004.

Сажетак

Банатска Црна Гора је српска етничка енклава у данашњем румунском Банату, која обухвата насеља: Краљевац (Stalovăț), Лукаревац (Lucareț), Петрово Село (Petrovaselo) и Станчево (Stanciova). Топоними су у овим насељима углавном српски, али има и прилично мађарских и румунских, посебно у Станчеву и Лукаревцу, пошто се у њима током двадесетог века настанио повећи број мађарских и румунских породица. У српским топонимима уочене су карактеристике месног говора. Ови су топоними изведени од личних имена, хипокористика, надимака и апелатива.